

## ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ СЕРВІСНИХ ЦЕНТРІВ МВС УКРАЇНИ: СУТНІСТЬ ТА ВИДИ

Слободенюк І. В.

У науковій статті на основі аналізу чинного законодавства України та поглядів науковців визначено й охарактеризовано форми діяльності сервісних центрів МВС України. Розкрито поняття «форми діяльності сервісних центрів МВС України» та їх види. Акцентовано увагу, що система сервісних центрів МВС України утворена як юридична особа публічного права, яка є носієм певних суспільних завдань і виконує відповідні публічні функції. Установлено, що в діяльності сервісних центрів МВС України варто виділити дві групи форм діяльності: (1) правові та (2) неправові. Зроблено висновок, що форми діяльності сервісних центрів МВС України становлять собою систему, тобто цілісну, внутрішньо узгоджену сукупність, а тому мають застосовуватися комплексно.

**Ключові слова:** форми, правові форми, неправові форми, система сервісних центрів МВС України, адміністративно-правове регулювання.

В науковій статті на основі аналізу діючого законодавства України у точках зрення учених определены и охарактеризованы формы деятельности сервисных центров МВД Украины. Раскрыто понятие «формы деятельности сервисных центров МВД Украины» и их виды. Акцентировано внимание, что система сервисных центров МВД Украины образована как юридическое лицо публичного права, которая является носителем определенных общественных задач и выполняет соответствующие публичные функции. Установлено, что в деятельности сервисных центров МВД Украины следует выделить две группы форм деятельности: (1) правовые и (2) неправовые. Сделан вывод, что формы деятельности сервисных центров МВД Украины составляют собой систему, то есть целостную, внутренне согласованную совокупность, а потому должны применяться комплексно.

**Ключевые слова:** формы, правовые формы, неправовые формы, система сервисных центров МВД Украины, административно-правовое регулирование.

Slobodeniuk I. V. Forms of activity of the service center of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: essence and types

Based on the analysis of the current legislation of Ukraine and the points of view of scientists, the article identifies and characterizes forms of activity of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. The concept of “forms of activity of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine” and their types are disclosed. It is substantiated that forms of activity of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine are external manifestations of the specific actions of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine or their officials, carried out within the framework of the legality of the law, in which the competence of these bodies (persons) to provide services by the Ministry of Internal Affairs is exercised, and which are aimed at implementation its functions and tasks. Attention is drawn to the fact that system of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine was formed as a legal entity of public law, which is the bearer of certain public tasks and performs the corresponding public functions. The functions of system of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine are revealed: it provides services both paid and free; improves the procedures for the provision of administrative services, including through the introduction of electronic services, including an electronic queue, payment of the cost of administrative services by payment cards; submits to the Minister of Internal Affairs of Ukraine proposals for improving the activities of the system of service centers of the Ministry of Internal Affairs.

It has been established that in the activities of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, two groups of forms of activity should be distinguished: (1) legal and (2) non-legal. It is shown that legal forms of activity of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine include: (1) the publication of legal acts (normative and individual); (2) the conclusion of administrative contracts (agreements); (3) committing other legally significant actions. Non-legal forms of activity of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine should be understood as: (1) carrying out organizational measures; (2) carrying out material and technical operations.

It is revealed that an administrative contract is a joint legal act of subjects of power or a legal act with the participation of a subject of power and another person, based on their will, has the form of a contract, agreement, protocol, memorandum and defines the mutual rights

*and obligations of its participants in a public legal sphere and is based on the law. It is concluded that forms of activity of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine constitute a system, that is, an integral, internally coordinated set, and therefore should be applied in a comprehensive manner.*

*Key words: forms, legal forms, non-legal forms, system of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, administrative and legal regulation.*

#### **Постановка проблеми та її актуальність.**

Діяльність правоохоронних органів має своє зовнішнє вираження, що проявляється у відповідних формах. Ці форми повинні застосовуватись відповідно до закону. В сучасних умовах реформування органів внутрішніх справ і створення «публічно-сервісної держави» вивчення форм діяльності сервісних центрів МВС України має теоретичне та практичне значення. Крім того, для реалізації завдань у діяльності сервісних центрів МВС України важливими є форми управління, що пов'язані з вибором методів діяльності, проте вони є недостатньо досліджені науковцями-адміністративістами, що й указує на актуальність вибраної теми нашої роботи.

#### **Аналіз останніх досліджень і публікацій.**

У юридичній науці окремим питанням визначення видів форм діяльності надавали увагу такі українські й зарубіжні вчені, як В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, Д.М. Бахрах, Ю.П. Битяк, В.М. Гарашук, Т.О. Коломоєць, М. М. Тищенко, О. М. Шевчук, та інші. Так, Прокопенко О.Ю. вивчив поняття організаційних форм діяльності органів внутрішніх справ як суб'єкта забезпечення правопорядку в регіоні [1]. Гурковський М.П. та Єсимов С.С. досліджували основні форми й методи діяльності поліції щодо забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні [2]. Могілевська Л.М. досліджувала форми діяльності національної поліції у сфері забезпечення прав і свобод дитини [3]. Однак питання поділу форм діяльності органів внутрішніх справ у наукових джерелах до сих пір залишаються дискусійними, а у сфері надання сервісних послуг, узагалі, виявились поза увагою науковців. Тому вищеокреслене питання є дуже актуальним і потребує детального вивчення.

**Метою статті** є аналіз форм діяльності сервісних центрів МВС України, а також пропозицій щодо їх систематизації.

**Виклад основного матеріалу.** Діяльність сервісних центрів МВС України реалізується у відповідних формах, які обумовлюють вибір його методів діяльності. Головний сервісний центр МВС

України у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, наказами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами та цим Положенням. Головний сервісний центр МВС підпорядковується Міністерству внутрішніх справ України та є міжрегіональним територіальним органом із надання сервісних послуг МВС України [4]. У 2015 році було створено Головний сервісний центр МВС та його регіональні підрозділи як юридичні особи публічного права [5]. У 2019 році в Україні функціонувало вже 155 територіальних сервісних центрів МВС України, із них 101 - нового зразка, які надають послуги за принципом «єдиного вікна» у форматі відкритого офісу, та 24 мобільні сервісні центри МВС України, які надають найпоширеніші послуги у віддалених населених пунктах, де відсутні стаціонарні сервісні центри МВС України [6, с. 73]. Сервісні центри МВС України виступають ЦНАП, функціонують як головний, регіональні та територіальні органи. Головний сервісний центр МВС України - це головний міжрегіональний територіальний орган із надання сервісних послуг, Регіональний сервісний центр МВС України діє як територіальний орган МВС України, Територіальний сервісний центр МВС України є структурним підрозділом Регіонального сервісного центру МВС України [6, с. 88].

Розглянемо сутність правової конструкції «юридичні особи публічного права». Так, юридичні особи публічного права - це організації, що створюються розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування та наділені владними повноваженнями [7]. Вкажімо, що Головний сервісний центр МВС України та його регіональні підрозділи почали діяти з 2015 р., а саме 28.10.2015 р., коли Постановою Кабінету Міністрів України № 889 було прийнято рішення про їх утворення [8].

Правовій природі юридичних осіб публічного права присвятили свої праці деякі науковці. З наукової позиції Н.С. Кузнєцова, юридичні особи публічного права є носіями певних суспільних завдань і виконують відповідні публічні функції [9, с. 215, 216]. В.І. Борисова звертає увагу на такі ознаки юридичної особи публічного права, як мета її діяльності й державний інтерес. Так, авторка пропонує розуміти під публічною юридичною особою публічно-правове утворення (органи

державної влади, органи місцевого самоврядування, державні, комунальні підприємства, установи тощо), які мають на меті державні інтереси, задоволення яких є неодмінною умовою й гарантією їх існування й розвитку [10, с. 7, 8]. Тобто юридичні особи публічного права є носіями певних суспільних завдань і виконують відповідні публічні функції. Так, Головний сервісний центр МВС України: (1) надає платні та безкоштовні послуги; (2) здійснює комплекс заходів з організації та забезпечення діяльності системи сервісних центрів МВС, розробляє та реалізовує концепції (стратегії) і проєкти, спрямовані на підвищення якості надання послуг; (3) удосконалює процедури надання адміністративних послуг, зокрема шляхом упровадження електронних сервісів, зокрема електронної черги, оплати вартості адміністративних послуг платіжними картками; (4) узагальнює практику застосування законодавства з питань діяльності системи сервісних центрів МВС, готує та вносить у встановленому порядку пропозиції щодо його вдосконалення; (5) надає РСЦ МВС необхідну методичну допомогу, рекомендації щодо поліпшення діяльності, а також уносить пропозиції про усунення виявлених недоліків і порушень, бере участь у проведенні семінарів, конференцій, конкурсів та інших навчально-методичних заходів; (6) розробляє та вносить Міністру внутрішніх справ України пропозиції щодо поліпшення діяльності системи сервісних центрів МВС [4].

У юридичній літературі не визначені форми діяльності системи сервісних центрів МВС. Тому спочатку розглянемо розуміння категорії «форма» у словниках та довідковій літературі. Так, відповідно до Економічного словника, дефініція «форма» (лат. forma - вигляд, різновид, устрій, вид, тип) - це структура відповідних процесів, а також порядок чогось; метод - це спосіб досягнення будь-якої мети, вирішення конкретного завдання або ж сукупність прийомів освоєння дійсності [11]. Тлумачний словник української мови термін «форма» наводить як «тип, побудова, спосіб організації чого-небудь; зовнішній вияв якого-небудь явища, пов'язаний із сутністю, змістом» [12, с. 1328]. Шевчук О.М. термін «форма» визначає як той або інший варіант зовнішнього вираження змісту правового явища [15, с. 238]. Отже, «форма» - це спосіб організації чого-небудь; зовнішній вияв якого-небудь явища.

У наукових джерелах не визначено поняття «форми діяльності сервісних центрів МВС України». Так, Ю.П. Битяк вважає, що форма

управління визначається як зовнішній прояв конкретних дій, здійснюваних органами виконавчої влади для реалізації поставлених перед ними завдань [16, с. 134]. В.Б. Авер'янов під формами державного управління розуміє відмінні за своїм характером та наслідками способи зовнішнього вираження діяльності органів виконавчої влади [17, с. 273]. О.М. Бандурка, досліджуючи правові форми діяльності органів внутрішніх справ у сфері забезпечення громадської безпеки, трактує їх як зовнішні прояви державно-владної діяльності, за допомогою яких організовується й реалізується виконання завдань органів внутрішніх справ [18, с. 78]. І.П. Голосніченко розуміє форми діяльності органів внутрішніх справ як однорідні за своїм характером та правовою природою групи адміністративних дій, котрі мають зовнішній вираз, за допомогою яких забезпечуються охорона прав громадян, громадський порядок, громадська безпека та здійснюється боротьба із правопорушеннями [19, с. 104]. На думку Т.О. Коломоєць, під формами діяльності суб'єктів публічної адміністрації варто розуміти зовнішньо виражену дію, волевиявлення суб'єкта публічної адміністрації (посадової особи), здійснене в межах режиму законності та його компетенції для досягнення мети адміністрування - вираження в зовнішньому вигляді конкретних дій суб'єкта публічної адміністрації, які здійснюються у процесі їхньої діяльності й спрямовані на реалізацію функцій адміністрування [20, с. 136]. Взавши за основу вищевикладене, на нашу думку, форми діяльності сервісних центрів МВС України - це зовнішні прояви, здійснені у межах законності конкретних дій сервісних центрів МВС України чи їхніх посадових осіб, у яких реалізується компетенція цих органів (осіб) із надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ і які спрямовані на реалізацію його функцій та завдань.

Далі варто розглянути види форм діяльності сервісних центрів МВС України. Так, на думку С.В. Петкова, організаційні форми є предметом дослідження науки державного управління, а адміністративне право має зосередити свої зусилля на вивченні правових форм [21, с. 56]. На переконання Ю.М. Старілова, необхідно виділяти публічно-правові та приватно-правові форми діяльності публічної адміністрації [22, с. 219]. На думку А.П. Корнева, адміністративно-правова діяльність правоохоронних органів здійснюється у формі матеріально-технічних операцій, організаційних заходів, нормотворчої, правозастосовної (регулятивної та правоохоронної) діяльності. Крім

того, А.П. Корнєв переконаний, що форми адміністративно-правової діяльності правоохоронних органів можуть бути зовнішні та внутрішні. Зовнішня форма адміністративно-правової діяльності правоохоронних органів виявляється у практичній реалізації повноважень і функцій правоохоронного органу, наприклад, у роботі із громадянами. Внутрішня форма передбачає організацію робочого процесу у правоохоронному органі [23, с. 149-150]. Л.М. Могілевська до форм діяльності поліції у сфері забезпечення прав і свобод дитини відносить: правозастосовну; організаційну; виховну; правоохоронну [3, с. 130]. Т.О. Коломоєць розрізняє правові та неправові форми діяльності [18, с. 136]. Враховуючи вищенаведене, в діяльності сервісних центрів МВС України варто виділити дві групи форм діяльності: (1) правові та (2) неправові.

Критерієм для такої класифікації є наявність чи відсутність юридичних наслідків реалізації відповідної форми. Варто погодитись із думкою Рябченко О.П., що правові форми діяльності мають юридичні наслідки, які породжують видання актів управління, укладання угод, здійснення нормотворчої діяльності органів державної влади і управління. Неправові форми не мають юридичних наслідків. Як правило, це управлінські рішення, спрямовані на виконання тактичних й оперативних завдань [24, с. 26-27]. Із наукової позиції С.Г. Стеценко, серед неправових форм державного управління варто виділити такі: (1) проведення організаційних заходів (проведення нарад, зборів, конференцій тощо); (2) здійснення матеріально-технічних операцій (діловодство, підготовка аналітичних і статистичних даних, складання звітів, довідок, оформлення документів) [25, с. 172]. Тобто, враховуючи вищевикладене, в діяльності сервісних центрів МВС України також до неправових форм діяльності варто віднести: (а) проведення організаційних заходів (проведення нарад, зборів тощо); (б) здійснення матеріально-технічних операцій (підготовка аналітичних і статистичних даних, складання звітів тощо). Варто зазначити існування наукового підходу Т.О. Коломоєць, яка звернула увагу на існування структурної форми діяльності публічної адміністрації. Так, ця форма передбачає виконання дій, спрямованих на створення, вдосконалення організаційної структури суб'єктів публічної адміністрації [24, с. 161].

До основних правових форм управління В.Б. Авер'янов відносить: (1) видання правових актів (нормативного й індивідуального харак-

теру); (2) укладання адміністративних договорів (угод); (3) учинення (здійснення) інших юридично значущих дій [25, с. 274]; і це можна використати в цій роботі. Надамо аналіз деяких із них. Так, однією з найпоширеніших правових форм діяльності сервісних центрів МВС України є видання наказів. Наприклад, Головний сервісний центр МВС у межах своїх повноважень видає накази організаційно-розпорядчого характеру та доручення [4]. Так, Головним сервісним центром МВС були видані окремі накази, а саме: (1) від 07.06.2016 № 66 «Про визначення голови, його заступника та секретаря акредитаційної комісії Головного сервісного центру МВС»; (2) від 02.06.2017 № 154 «Про внесення зміни до наказу Головного сервісного центру МВС від 07 червня 2016 року № 66»; від 30.05.2017 № 1 «Про затвердження тестових питань до екзаменаційних білетів для складання іспиту з теоретичної підготовки та отримання права на керування транспортними засобами»; від 26.07.2019 № 2 «Про затвердження тестових питань до екзаменаційних білетів для складання іспиту з теоретичної підготовки та отримання права на керування транспортними засобами» [26].

Варто розглянути укладання адміністративних договорів (угод) як форми діяльності сервісних центрів МВС України. Згідно з положеннями Кодексу адміністративного судочинства в п. 16 ч. 1. ст. 4 зазначено, що адміністративний договір - це спільний правовий акт суб'єктів владних повноважень або правовий акт за участю суб'єкта владних повноважень та іншої особи, що ґрунтується на їх волеузгодженні, має форму договору, угоди, протоколу, меморандуму тощо, визначає взаємні права та обов'язки його учасників у публічно-правовій сфері й укладається на підставі закону: (а) для розмежування компетенції чи визначення порядку взаємодії між суб'єктами владних повноважень; (б) для делегування публічно-владних управлінських функцій; (в) для перерозподілу або об'єднання бюджетних коштів у випадках, визначених законом; (г) замість видання індивідуального акту; (ґ) для врегулювання питань надання адміністративних послуг [27]. У межах цієї роботи предметом адміністративного договору є відносини, які виникають у сфері надання сервісних послуг. Такі договори можуть мати форму договору, угоди, протоколу, меморандуму тощо.

До правової форми діяльності сервісних центрів МВС України як вчинення (здійснення) інших юридично значущих дій можна віднести, наприклад, прийняття присяги співробітників орга-

нів внутрішніх справ. Наприклад, відповідно до статті 64 Закону України «Про Національну поліцію», особа, яка вступає на службу до поліції, складає Присягу на вірність Українському народові [28]. Перелік форми діяльності сервісних центрів МВС України не є вичерпним, можуть бути й інші форми діяльності. Однак форми діяльності сервісних центрів МВС України становлять собою систему, тобто цілісну, внутрішньо узгоджену сукупність, а тому мають застосовуватися комплексно.

**Висновки.** Форми діяльності сервісних центрів МВС України – це зовнішні прояви здійснених у межах законності конкретних дій сервісних центрів МВС України чи їх посадових осіб, у яких реалізується компетенція цих органів (осіб)і з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ і які спрямовані на реалізацію його функцій та завдань. У діяльності сервісних центрів МВС України варто виділити дві групи форм діяльності: (1) правові та (2) неправові. До правових форм діяльності сервісних центрів МВС України віднесемо: (1) видання правових актів (нормативного й індивідуального характеру); (2) укладання адміністративних договорів (угод); (3) учинення (здійснення) інших юридично значущих дій. Неправовими формами діяльності сервісних центрів МВС України є: (1) проведення організаційних заходів (проведення нарад, зборів тощо); (2) здійснення матеріально-технічних операцій (підготовка аналітичних і статистичних даних, складання звітів тощо). Форми діяльності сервісних центрів МВС України становлять собою систему, тобто цілісну, внутрішньо узгоджену сукупність, а тому мають застосовуватися комплексно.

#### Література

1. Прокопенко О.Ю. Поняття організаційних форм діяльності органів внутрішніх справ як суб'єкта забезпечення правопорядку в регіоні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2015. № 3. С. 10-13.
2. Гурковський М.П., Єсимов С.С. Основні форми і методи діяльності поліції щодо забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ.* 2016. № 4. С. 171-186.
3. Могілевська Л.М. Форми діяльності національної поліції у сфері забезпечення прав і свобод дитини. *Підприємство, господарство та право.* 2020. № 1. С. 128-132.
4. Про затвердження Положення про Головного сервісний центр МВС (у редакції наказу Мініс-

терства внутрішніх справ України від 26.11.2018 р. № 955) від 07.11.2015 № 1393. URL. <https://hsc.gov.ua/wp-content/uploads/2019/02/Polozhennya-GSTS.p> ( дата звернення: 24.05.2020).

5. Про утворення територіальних органів з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 889. *Офіційний вісник України.* 2015. № 90. Ст. 3024.

6. Рибінська А.П. Адміністративно-правове забезпечення діяльності з надання сервісних послуг МВС : дис. ... на здоб. канд. юрид. наук :12.00.07. Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ України, Київ, 2019.199 с.

7. Порядок створення та припинення юридичних осіб згідно норм чинного законодавства України : Методичні рекомендації Міністерство юстиції України. Головне територіальне управління юстиції у Хмельницькій області. URL. [justice-km.gov.ua](http://justice-km.gov.ua) ( дата звернення: 25.07.2020).

8. Про утворення територіальних органів з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 899. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-2015-%D0%BF#Text> ( дата звернення: 25.07.2020).

9. Кузнєцова Н. С. Концептуальні засади інституту юридичної особи в новому цивільному законодавстві України. *Матер.VIII регіон. наук-практ. конф. «Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні».* Секція цивілістичних наук. Львів, 2002. С. 215-216.

10. Борисова В.І. До проблеми участі публічних юридичних осіб у цивільних правовідносинах. *Матер. міжн. наук.-практ. конф. «Трансформація відносин власності в Україні: організаційно-правові та економічні проблеми».* Одеса, 2003. С. 7-8.

11. Економічний словник / О.М. Осовська, О.О. Юшкевич, Й.С. Завадський. Київ : Кондор, 2007. 356 с.

12. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ : Ірпінь; ВТ «Перун», 2001.1728 с.

13. Адміністративне право України : підручн. / за ред. Ю.П. Битяка, Хпрків : Право, 2010. 624 с.

14. Шевчук А.М. Форми государственного контроля в сфере оборота наркотических средств и психотропных веществ. *Международный научно-практический правовой журнал «Закон и Жизнь».* 2013. № 10/3. С. 237-241.

15. Адміністративне право України: акад. курс: підруч. / за ред. В.Б. Авер'янова. Львів : Юрид. думка, 2004. Т. 1. 2004. 584 с

16. Бандурка О.М. Основи управління в органах внутрішніх справ. України: теорія, досвід, шляхи удосконалення. Харків : Основа, 1996. 398 с.
17. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина / за ред. І.П. Голосніченко. Київ : Укр. акад. внутр. справ, 1995. 177 с.
18. Адміністративне право України: підручн / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. Київ : Істина, 2012. 528 с.
19. Петков С.В. Теорія адміністративного права: навч. посіб. Київ, 2014. 304 с.
20. Старилон Ю.Н. Курс общего административного права : учебник. Москва : Издательство НОРМА, 2002. 728 с.
21. Корнев А.П. Нормы административного права и их применение. Москва : Юрид. лит., 1978. 194 с.
22. Рябченко О.П. Держава й економіка: адміністративно-правові аспекти взаємовідносин : монографія. Харків, 1999. 299 с.
23. Стеценко С.Г. Адміністративне право України: навч. посіб. К.: Атіка, 2009. 624 с.
24. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник. Київ, 2011. 576 с.
25. Адміністративне право України. Акад. курс : підручн. У 2 т. Т. 1. Заг. част. Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). Київ : Вид-во «Юридична думка», 2007. 592 с.
26. Головний сервісний центр МВС України. URL: <https://hsc.gov.ua/index/poslugi/> (дата звернення: 25.07.2020).
27. Кодекс адміністративного судочинства: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35-36. № 37. Ст. 446.
28. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40-41. Ст. 379.

*Слободенюк І. В.,  
кандидат юридичних наук,  
докторант кафедри поліцейського права  
Національної академії внутрішніх справ*